

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naočnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrsne po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Vsem spodnještajerskim obrtnim zadrugam!

Kakor je bilo že svoj čas naznájeno po časopisu, se je osnoval na obrtniškem sestanku dne 26. aprila 1908 v Celju pripravljalni odbor, ki ima namen osnovati „Zvezo obrtnih zadrug“ na Spod. Štajerskem. Take zveze obstoje že drugod in tudi v nemškem delu naše kronovine ter ima obrtništvo v njih največjo zaslombo. Česar ne zmorejo posamezne zadruge doseči za svoje člane, bodisi že glede stanovskih ali čis o gospodarskih zadev, to zmore zveza, močna, enotna vez vseh zadrug katera ima na vse strani potreben ugled in upliv. Vsled silne konkurence, splošne draginje, plačilnih bojov, visokih davkov in še drugih okolnosti stoji zlasti slovensko spodnještajersko obrtništvo na robu propada. Treba nam strokovne in gospodarske povzdige, treba je, da bodemo stali vsi za jednega, jeden za vse. Mi moramo kreniti na pot, katero smo si tako krasno začrtali v Celju. Vsled tega poziva pripravljalni odbor kakor slišimo, vse slavne spodnještajerske obrtne zadruge, da mu blagovolijo naznájiti svoj pristop snujoči se „Zvezi obrtnih zadrug“ za Spod. Štajersko. Za osnovanje je treba, da se prijavi vsaj 10 zadrug. Ker smo zavedni obrtniki uverjeni, da vedo vsi ceniti koristi take zveze, katerim daje novi obrtni red iz l. 1907 še posebno moč in upliv, se zanašamo na mnogoštevilne priglasce, ki se naj zgođe vsaj do 1. julija, da moremo potem na podlagi došlih izjav sklicati ustanovni občni zbor in določiti konečno delokrog „Zveze“. Tovariši obrtniki, agitirajte osebno za prijave naših zadrug!

Obrtnik.

Narodnemu slovenskemu ženstvu Murskega polja in Slovenskih goric!

Dneva 15. in 16. avgusta t. l. naj bosta pravi narodni praznik za Mursko polje in Slov. gorice. Ta dneva praznuje televadno društvo „Murski Sokol“ svoj petletni obstanek in ob enem razvitje svoje društvene zastave. Naša častna dolžnost je, da našemu „Sokolu“ podarimo društveno zastavo in da ob enem priredimo slavnost, katera naj pokaže, da nad Murskim poljem in Slov. goricami ponosno vihra zastava narodne trdnosti, narodne zavednosti in vzorne slovanske požrtvovalnosti. Vabimo Vas torej vse narodne Slovenke v naš krog, da pomagate z delom, nasveti in prispevki, da bi dneva 15. in 16. avgust bila res vpisana v zgodovino našega okraja kot prava manifestačna narodna dneva!

Nazdar!

Za pripravljalni odbor:
Predsednica Matilda dr. Grossmannova,
tajnica Josipina Pihler.

Prijave, nasveti in prispevki naj se blagovolijo pošiljati na gospo Marijo Kocuvan kot blagajničarko v Ljutomeru.

Politični pregled.

Domače dežele.

Vlada je izdala jezikovni zakonski načrt za Češko. Načrt je baron Beck pokazal samo nekaterim izvoljencem, ki so se pa morali obvezati, da bodo o njem molčali, kajti gospod baron ga namerava predložiti še le jeseni parlamentu in hoče v počitnicah imeti mir. Da Nemci o Beckovem jezikovnem načrtu molče, to bi se nam ne zdelo čudno, ker vemo, da Nemci znajo o pravem času govoriti, da celo upiti, ko se gre za njih koristi, dočim se Mladočehi in češki agrarci kaj radi pobahajo z uspehi tudi ko teh uspehov ni. To pot se pa tako tiho, da se človeku nehote usiljuje slutnja, da bode tudi pripravljeni jezikovni zakon samo nadaljevanje dosedanjih neuspehov in porazov „pozitivne politike“. Za nas Slovence bo ta zakon prav gotovo neuspeh, kajti ako se Becku posreči dobiti večino za jezikovni zakon na Češkem in za ureditev jezikovnega vprašanja v Dalmaciji, bomo mi Slovenci na Štajerskem in Koroškem izročeni na milost in nemilost Nemcem. Beckova vlada se drži v resnici načela, izvrševati germanizacije od etape do etape, od dežele do dežele, germanizacijo pravim kljub temu, da bode dala Dalmatincem kako drobtinico glede takozvanega notranjega jezika. Pri tem mora nas Slovence veseliti dejstvo, da raste nezadovoljnost proti vladnim strankam in vladnim poslancem na Češkem in v Dalmaciji s tako silo, da bode narod prav gotovo napravil konec temu tlačanstvu še predno si gospoda misli. Evo dokazov. V največji meščanski stranki češki, v agrarni stranki je nastala huda opozicija proti ministru Prašku in njegovim pristajšem, ki zagovarjajo sedanjo vladno politiko. Alfons Štastný, osnovelec češke agrarne stranke piše v „Selskyh Novinach“ proti Praškoveemu „Venkovu“. „Seveda, Dunaja ne smemo po mnenju dopisnika zapustiti, kajti toliko dobrot, kolikor nam jih tam nadele, kar ne bomo več mogli prenašati. Tam se razdajejo predvsem ministerski fraki, tam se delajo dvorni svetniki in visoki uradniki, tam so mastne diete kar zastonj itd., skratka, tam se lahko grabi. In pri vsem tem ni treba nič delati za narod in za domovino, kar je prav za prav glavna stvar. Krasno se nam barvajo in slikajo ti naši državni poslanci; vse kar je res! Ti Mladočehi v vseh njih pogreških daleč

škriljujejo“. — Kakor pri nas, vse kakor pri nas, samo s tem malim razločkom, da našim pokornim in vernim slugom vlade ne dajejo na Dunaju ne ministerskih frakov, ne hofratskih služb, ne drugega, pač pa nam pošiljajo nemške sodnike, nemške politične uradnike, nemške davčne uradnike y čisto slovenske kraje ter preganjajo slovenske uradnike na Kranjsko ali na Gornje Štajersko, dajejo se nam nemške gimnazije v Ljubljano in v Kočevje, štajerskim in koroškim Slovincem pa kratijo šole vsake vrste, otežuje nam vsak način pot do izobrazbe, napredka in kulture! In za tako kulturi XX. stoletja v obraz bijoče početje služijo naši poslanci Beckovi vladi.

Toda čujmo Dalmatince. „Crvena Hrvatska“ glasilo hrvatske stranke, kateri pripada večina dalmatinskih vladnih kimovcev, piše v uvodniku od 6. t. m. „Spregovoril je! Kdo za Boga? On, ministerski predsednik Beck, on „prijatelj“ Dalmacije, on, razumaj globoki politik, on, upravni genij, on, tolmač in čuvaj zakona! In mi v globokem spoštovanju in strahu „skidamo kapu“ pred to veličino in pravimo: „Prav je! Poslanci, kateri ti vender glasujejo za proračun, ne zaslužijo drugega odgovora na njihove interpellacije, nego da se jim izrogaš!“ C. H. piše nadalje o Beckovem napačnem tolmačenju državnopravnega razmerja med Avstrijo in Dalmacijo. Beck je v svojem govoru izjavil, da Dalmacija ne bode nikdar združena s kraljevino Hrvatsko in Slavonijo, ampak da ostane vedno avstrijska. C. H. pravi, da „ostane Dalmacija, kot posebno telo, samo zalogaj za Italijo. Ena sama nesrečna bitva na morju in Dalmacija je za Dunaj izgubljena, ako zaledje ne bode imelo moči, da jo obdrži za se. To ne pravimo mi, temveč to uči zgodovina stare in nove dobe. Ali je bilo zaledje tako močno, da je moglo uplivati na Dalmacijo ter osnovati z njo samostojno državo, kakor je bilo to za dobe Hirov in hrvatske države, ali je pa Dalmacija po kratkem trzanju pala pod Italijo, kakor za časa starega Rima in benečanske republike. Tertium non datur in tudi ni mogoče zaradi položaja ozkega jezika zemlje, ki se imenuje Dalmacija, kjer se, kakor kaže sedanost, ne more vstvariti nikako središče, katero bi vezalo dele“. Tako mislijo Dalmatinci o prihodnosti svoje dežele. Njih misli se od misli državnih poslancev in barona Becka bistveno razlikujejo, zato pride prav kmalo do krize. Že danes pa lahko trdimo, da takih in toliko vladnih kimovcev kakor zadnjič, ne pride nikdar več v državni zbor in naj bi se vsi fratri, vsi duhovniki, vsi uradniki in vsi žandarji v Dalmaciji še s tako vnemo vrgli v volilni boj. Dani se tudi v Dalmaciji.

Kaj pa pri nas? Ali se ne bode začelo tudi pri nas bolj kritično misliti o političnem položaju in o političnem delu naših poslancev? Čas bi bil.

Vnanje države.

Ruski car in angleški kralj sta se sešla dne 9. t. m. v Revalu. V spremstvu carja je ministerski predsednik Stolipin, minister vnanjih rečij Izvoliski, minister mornarice Dikov, ruski poslanik Benkendorff, carica, carica mati in mnogo velikih knezov, z angležkim kraljem je kraljica in sekretar vnanjih reči. Ruski listi sploh s pristrčnimi besedami pozdravljajo angleškega kralja. „Rječ“ pravi, da pomeni ta poset velik korak naprej na poti do angloruskega zedinjenja na temelju miru. Nemški listi splošno neprijazno pišejo o tem shodu.

Perzijski šah je pobegnil iz svoje prestolice ter se je utaboril z udano mu vojsko v mestu Tebris 60 km oddaljenem od ruske meje. Položaj v Perziji je zelo napet, vsak hip lahko nastanejo resni nemiri.

Štajerske novice.

— Gledališko predstavo priredi „Bralno društvo“ v Gaberjih v nedeljo, dne 14. junija v „Skalni kleti“ pri Celju. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Igrata se veseloigri „Raztresenca“ in „Damoklejev meč“. Po predstavi je prosta zabava. Vstopnina: sedeži 1 K, ozir. 60 vin., stojišča 30 vin. — Društvo je dobilo nov delaven odbor in je zato želeti, da bi zlasti naši napredni krogi obiskali to prireditve. Saj je društveno delovanje v Gaberjih velikega pomena.

— Čebelarji pokone! Velik čebelarški shod priredi „Čebelarška podružnica za Celje in okolico“ v nedeljo 14. junija ob 4. uri popoldan pri čebelnjaku gostilničarja g. Sameca na Ložnici pri Celju.

Na dnevnem redu bo predavanje o čebelarstvu, poduk o izdelovanju umetnega satovja in o prilepljenju takega satovja v okvirje, zvezan s praktičnim delom.

Vsem čebelarjem kliče na veselo svidenje v nedeljo — čebelarška podružnica.

— Koncert. Na Binkoštni ponedeljek so priredili tamburaši tukajšnjih socialno-demokratskih organizacij pod osebnim vodstvom g. Barića koncert na vrtu „Skalne kleti“ pri Celju. Tamburali so prav dobro in pridno ter mnogo pripomogli k zabavi, ki se je zelo živahno razvila. Obisk moremo imenovati povoljen.

— Bralno društvo za Breg, Kočnico, Zagrad in okolico se je pred kratkim ustanovilo. Svoje prostore ima društvo začasno v Radejevi gostilni na Bregu. Društvo nudi svojim članom

mного beriva in bode skrbelo tudi za zabave in izobraževalno delo, čim se dovoljno razvije. Ker je članarina tako nizka — samo 20 vin. na mesec — zato pristopajte k društvu!

— **Lastni dom**, reg. kreditna in stavbna zadruga ima izvanredni občni zbor v torek, dne 16. junija t. l. ob 6. uri zvečer v uradnih prostorih. Na dnevnem redu je: 1. Dopolnilna sprememba pravil. 2. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti.

— **Tiskovna pomota** se je pripetila v inseratu o razpisu stavbe „Sokolskega doma“ v zadnji številki „Domovine“. — Rok za vložbo ponudb namreč ni do 15. julija, kakor se je pomotno tiskalo, ampak do 15. junija t. l.

Slovenski obrtniki in podjetniki, ki se hočejo za stavbo zglasiti, naj vzamejo to na znanje.

— **Čudna vaga** — nevarna prizanesljivost. Te dni so prišli k nekemu mesarju v jedni glavnih ulic v Celju uradno preiskovat vage. Ko policijski uslužbenec odstrani od mesarjeve vage vse uteži, podloge i. t. d. ne ostane vaga v ravnovesju, kakor bi morala, ampak pade skudela, v katero se poklada meso, kar sama na mizo. Policijski uslužbenec začuden vpraša, kaka vaga je to, ki ne ostane sama v prostem ravnovesju. Mesar, seveda nedolžen ko jagnje, ni vedel nič o tem in se je delal tudi silno začudenega. Uradni mož pa dvigne čudežno skodelo, jo obrne, in glej — na spodnji strani je bila pritrjena še posebna težka plehasta plošča, katera je provzročevala dvoje čudo: 1. da se vaga ni mogla vzdržati v prostem ravnovesju in 2. da je vsak kupec mesarju plačeval tudi pleh za meso, ne da bi plehaste plačane priklade kdaj tudi dobil. Uradni mož je ploščo takoj odrgal, a tehtnica še vedno ni dobro igrala in se je „popravljen“ skodela še vedno sama nagibala na mizo. Policijski uslužbenec je „nedolžnega in nevednega“ mesarja samo posvaril, naj gleda, da spravi tehtnico v red, ker bi mu jo sicer moral konfiscirati. Nam se pa zdi, da bi bilo edino prav, ako bi bil nepošteno tehtnico na mestu konfisciral in proti mesarju nastopil tako, kakor se mora edino postopati proti onim, ki se poslužujejo krive mere in vage. Taka prizanesljivost od strani nadzornih oblastev ima samo ta učinek, da občinstvo ne bo moglo zaupati ne mesarju ne nadzorjučemu mestnemu oblastvu.

— **Za poletno zasedanje celjskega porotnega sodišča** so izžrebani sledeči porotniki: gg. F. Baumann, Konjice, J. Goričnik, Rečiška vas, Fr. Šarb, Gornjigrad, M. Male, Zg. Hudinja, A. Günther, Slovenjgradec, F. Ranzinger, Celje, I. Laurič, Vransko, L. Šešerko, Planina, F. Zdolšek, Podgorje, A. Hasenbüchel, Dobrna, I. Skoberne, Loboje, F. Tribuč, Mozirje, A. Turnšek, Žlaba, M. Speglič, Celje, I. Colnar, Kališovec, F. Kolenc, Juvanje, F. Korun, Št. Peter v Sav. dolini, dr. J. Barle, Kozje, I. Radej, Rajhenburg, pl. Bien, Rakovlje, I. Pauer, Braslovče, F. Brence, Arclin, A. Deisinger, Celje, M. Kovač, Sevnica, H. Strohmaier, Celje, I. Scharner, Lehen, I. Suher, Celje, I. Verdnik Otišniški vrh, A. Orel, Šoštanj, I. Majcen, Dol, I. Radej, Breg pri Celju, A. Kunej, Stolovnik, I. Vrečer Vojnik, K. Ferjen, Celje, dr. J. Sernek, Celje, K. Jaklin, Vitanje. Namestniki gg. A. Lednik, Lokrovec, M. Novak, Celje, dr. G. Jesenko, Celje, R. Lang, Celje, dr. J. Hrašovec, Celje, M. Pernovšek, Celje, J. Leskošek, Celje, F. Strupi, Celje in A. Kukovec, Celje.

— **V jubilejnim sprevedu na Dunaju** v petek 12. junija boste nastopili tudi dve zgornještajerski skupini,

kateri priredita štajerske umetniško društvo in štajersko lovsko društvo. Nastopi zgornještajerska ženitovanjska družba in družba lovcev.

— **Izlet na Mrzlico**. Še enkrat opozarjamo vse prijatelje planin na pogovor, ki se vrši **danes** v sredo, ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“ radi izleta na Mrzlico.

— **Stoletnico** obhaja avstrijsko domobranstvo. Na Binkoštni pondeljek je poteklo ravno sto let, kar je cesar Franc ustanovil domobranstvo v notranjih avstrijskih deželah. Spočetka so jemali za domobranceljke slabejše fantje in one, ki so bili začasno oproščeni vojaške službe, in sicer od 18. do 45. leta. V naši štajerski deželi je organiziral domobranstvo nadvojvoda Ivan. Štajerski domobranci so nosili takrat kratko zeleno suknjo z belimi obšivi, sive hlače in klobuk, čegar krajci so bili na eni strani upognjeni. Leta 1908 je štelo štajersko domobranstvo 13.819 mož v 13 bataljonih. Prvič so prišli štajerski domobranci v ogenj leta 1809; takrat je polkovnik Hummel tako hrabro branil z njimi neko pristavo pri Gjurju na Ogrskem pred Francozi, da je dobil visoki red Marije Terezije. — Danes je, kakor znano, domobranstvo docela razvito kakor redna vojska.

— **Dekliško trgovsko šolo**, nemško seveda, misli ustanoviti celjska mestna občina, če dobi dovoljeno podporo od države, občine in graške trgovsko-obrtne zbornice. Slovenski davkoplačevalci bodo tedaj znova plačevali za zavod, kjer se bo dosledno preziral njihov jezik. In ne le to: celjskim Nemcem, ki so že itak preoblagodarjeni z raznimi šolami in zavodi, naj dasta vlada in dežela zopet za novo ponemčujoč zavod podporo — mi pa ne dobimo niti najpotrebnejšega!

— **Požar**. V soboto okrog 11. ure ponoči je izbruhnil v Šikolah na Dravskem polju požar. Pogorela so sedmim posestnikom gospodarska in deloma hišna poslopja. Živino so rešili. Bajje je bilo zažgano.

— **All je bilo potrebno**, da je kar mrgolelo na Binkošti iz hiše oo. frančiškanov tik glavnega kolodvora v Mariboru, v kateri se nahaja tudi razun „Narodnega doma“ edina slovenska gostilna, vencev za nemška pevka društva in se je klicalo glasno ter izzivalno: „heil“?

— **Mrliča** je naplavila Drava v Boču pri Selnici nad Mariborom. Mrlič je odrasli možki in ima na glavi rano, katero mu je najbrž zadala tuja roka.

— **Slovenjgraški okrajni glavar dr. Polger** in vsi drugi predstojniki tamošnjih c. kr. uradov so predzadnjo nedeljo nastopili v družbi nekaterih mladih fantov kot turnarji na neki turnarski slavnosti v Slovenjgradu. Spoštujemo osebno mišljenje — a dokler se naši uradniki narodno ne smejo skoraj ganiti, ne bomo puščali, da bi najvišji politični uradnik v docela slovenskem političnem okraju na slavnosti, čije ost je bila naperjena proti Slovincem in more torej slovensko ljudstvo le izzivati in žaliti, nastopal tako demonstrativno kot Nemeč. Ako pa to zeli, naj gre v nemški del dežele.

— **Mislite na „Zvezo narodnih društev“!** Odbori narodnih društev, sklenite nemudoma pristopne izjave in določite delegate za ustanovni občni zbor „Zveze“, ki se vrši v Celju dne 28. junija t. l.

— **Iz Središča**. Mati velec. gosp. župana Šinko je 7. t. m. v 100. letu svoje starosti umrla. Vrlemu rodoljubu iskreno sožalje.

— **Nemška demonstracija v uradu**. Ako dotični mladenič, ki pisari pri c. kr. okrajnem sodišču, ne bo nehal v uradnih prostorih nositi modriža (plavic), bomo postali brezobzirni in

sami skrbeli za to, da mu ne bode kaj takega nikdar več prišlo na misel.

— **Iz Gračca**. Tukaj se je vršila prizivna obravnava pred c. kr. nadsodiščem. Stali ste si nasproti dve slovenski stranki. Za tožiteljico je predlagal dr. Brenčič iz Celja, da se naj obravnava vrši v slovenskem jeziku, kakor na prvi inštanci v Celju; temu predlogu se je pridružil toženčev zastopnik dr. Juro Hrašovec iz Celja. — Senat je ta predlog odklonil in se kakor do sedaj tudi tokrat skliceval na to okolnost, da justična uprava, ki bi bila sicer v to opravičena, do sedaj ni izdala naredbe, ki bi spremenila dosedanjo rabo jezika pri nadsodišču.

— **Šolske vesti**. V pokoj je stopil nadučitelj v Žičah, g. A. Eberl. Definitivnim je imenovana suplentinja v Šmarjeti na Dravskem polju gđ. Ljudmila Skrbinek.

— **Drobne novice**. Utonil je blizu Laškega trga dveletni sinček železn. čuvaja Bergleza. — V Mariboru je utonil vojak tamošnjega domobranskega polka Ludvik Bauer. — V Majšpergu pri Ptujski gori je ubil neki Vaupotič tovariša istega rodbinskega imena. — Pri Mariboru se je ustrelil 21 letni pekovski pomočnik Miha Rožman iz Št. Jurja. Našli so pri njem listek, na katerem je bilo napisano, da si je vzjel življenje radi nekega žaljenja. — Neki 39 letni pomožni delavec Al. Lorbek je skočil v pondeljek v Mariboru v Dravo, vendar so ga rešili iz vode. Storil je to, ker ni imel baje dela.

— **Poneveril** je poštni upravitelj Steiner v mestu Murau na Zgornjem Štajerskem precejšnjo vsoto denarja in zbežal.

— **Osrednja zveza čeških požarbramb na Češkem** je sklenila pri občnem zboru na Binkoštni pondeljek, da se požarniki v bodoče ne bodo več v paradi udeleževali raznih cerkvenih slavnosti, ker ima požarna bramba samo skrbeti za varnost imetja in življenja svojih soobčanov.

— **Zadevo Wratschko, Koller-Weberič** zaradi poskušene podkupovanja za volitve v gornjeradganski okrajni zastop je končalo zadnji petek mariborsko okrožno sodišče s tem, da je oprostilo Wratschka in Kollerja. Prvikrat sta bila pred istim sodiščem oba obsojena.

— **Štiristoletnica Trubarjevega rojstva** je bila v pondeljek. Ljubljanski listi so priobčili ob tej priliki posebne članke, „S. N.“ celo pesem na uvodnem mestu. Nam je obljubljena iz odličnega peresa razprava o pomenu Primoža Trubarja za Slovence, katero pričnemo kmalu priobčevati v „listku“.

— **Wastian pride zopet v državni zbor?** Nemški listi poročajo, da misli v Inomostu kandidirati namesto nemškega nacionalca Erlerja, kateri je odstopil, mariborski Wastian in sicer na svoj „radikalno anti-klerikalni program“.

— **V Vuhredu ob Dravi** je kupil Urmovo posestvo vrli narodnjak, gosp. Peter Mravljak, veleposestnikov sin pri Sv. Antonu na Pohorju. S tem je prešlo glavno gnezdo in shajališče tukajšnjih hajlovcev v slovenske roke. Prejšnji posestnik je bil sicer koncilijant Nemeč, a imel je tembolj vročekrvne in nestrpne najemnike, ki so hoteli biti tukaj glavni stebri že itak propadlega nemčurstva. Osobito trgovec Sch. se vedno trudi za ptujskega „Štajerca“. Temu mora biti konec! Na slovenski zemlji domače ljudi! Prepričani smo, da novi posestnik korenito obračuni s temi poturicami.

— **Promocija**. Minuli petek je promoviral na dunajskem vseučilišču doktorjem prava štajerski rojak gosp. Anton Stuhec. Častitamo!

— **Iz Ormoža**. Ormoška čitalnica v zvezi z moško ter žensko podružnico sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo dne 9. avgusta t. l. veliki vrtni koncert v prid Družbi sv. Cirila in Metoda. Svira godba mesta Varaždina. Pojejo moški ter mešani zbori.

Za sedaj opozarjamo samo vsa nam bratska društva na to prireditve z uljudno prošnjo, da na ta dan ne vpostavijo nobene veselice, da bo uspeh koncerta tam večji ter obulus na oltar domovine tem zdatnejši, ter jih ob enem pozivljamo, da se te prireditve udeležijo po možnosti čim najštevilneje.

Natančnejši program tega koncerta obelodanimo kasneje. Odbor.

— **Iz Hardeka pri Ormožu**. Naše prostovoljno gasilno društvo za orm. okolico se sedežem na Hardeku izvolilo si je pretečeni teden sledeči novi odbor: Andrej Žinko, posestnik na Hardeku, načelnik, Matija Masten, kmet, Pušenci, načelnikov namestnik, Josip Rajšp, nadučitelj, okolica Ormož, blagajnik, Anton Porekar, nadučitelj, Hum, tajnik, Matjaž Rajh, kmet, Pavlovci, vodja plezalcev, Franc Mcžnarič, čevlj. mojster, Ormož, njegov namestnik, Franc Hanželič ml., veleposestnik, Hardek, vodja brizgalničarjev, Jožef Vaupotič, posestnik, Dobrava, njegov namestnik, Martin Školiber, kmet, Pušenci, vodja varuhov, Ivan Trstenjak, kmet, Pušenci, njegov namestnik, Lovro Kirič, posestnik na Hardeku, vodja orodja, Jakob Kociper, čevljar v Litmerku, vodja ročnih cevij, Jakob Sever, čevljar v Litmerku, njegov namestnik, Adolf Rosina, učitelj in posestnik okol. Ormož, zdravstveni načelnik, Ivan Richter, solicator v Ormožu, njegov namestnik, Andrej Kovačič, posestnik na Dobravi, trobentaš. Občni zbor je sklenil marsikaj v korist društva, se spomnil prezgodaj umrlih članov ter zahvalil podpornikom, katerih imenik se priobči pozneje. Darovi se vedno hvaležno sprejemajo.

Po občnem zboru uprizorila se je prosta zabava z društveno godbo na vrtu gospe Julijane Kalchbrenner v Ormožu, katere se je razun društvenikov in podpornikov udeležilo mnogo občinstva.

— **Iz Huma pri Ormožu**. Celi mesec maj smo imeli lepo suho vreme, katero ugaja letos posebno polni trti. Polja in travniki suhi — studenci usahnujejo.

Tuk. cerkvenega patrona sv. Ivana Krstnika praznovali bodemo letos v nedeljo 28. t. m.

— **V Ormožu** je kupil hišo pokojnega mizarja Windisch-a g. Franc Hanželič star. iz Hardeka. Zopet jedna slov. hiša v Ormožu več. Kakor čujemo, misli tam g. Hanželič postaviti novo eno- ali dvonadstropno hišo.

— **Klerikalna posejilnica v Mozirju**. Ravnateljstvo „Gornjesavinske posejilnice“ v Mozirju nas prosi izjaviti, da ne stoji z dopisom o „klerikalni ali farovski“ posejilnici v Mozirju, kateri je bil priobčen v štev. 60 našega lista, v nikaki zvezi, da ga ni pisalo niti inspiriralo, kar s tem drage volje storimo.

— **Dvojna mera**. V „Slov. Nar.“ čitamo, da se glasilo duhovstva na Slovenskem „Slovenec“ zakadi v vsak sokolski zlet in grozi celo, da bo nahujskalo kranjske kmete, da bodo sokole poklali — kadar pa gredo nemški turnarji iz Ljubljane izzivat Slovencev po deželi, „Slovenec“ molči. Qui tacet, consentire videtur. V teh časih, ko so kranjski Nemci toliko darovali za „kranjsko“ procesijo na Dunaju, se jih vobče mora pri miru pustiti!

— **Ključarovski shod**. „Slovenski Gospodar“ je priobčil o tem shodu prav neresnično in zavito poročilo, katerega s tem nekoliko popravljam. Res je, da

udeležba ni bila velika, a ljudi sem naštel sam nad 50. Ker se nam ni zdelo vredno delati nobenih formalnosti, nismo dali voliti nobenih funkcionarjev, temveč sem hotel le nekoliko ljudem povedati o tekočih političnih zadevah in o gospodarskih vprašanjih. Da je to možem ugajalo, ne morejo tajiti niti tisti 4 zvezarji, ki so bili na shodu, najmanj pa oni med njimi, ki je prišel gotovo na komando iz daljnega Trgovišča na shod zabavljati in si delal nekake zapiske. Za svoje obnašanje bi zaslužil po izreku krčmarice prav svežo brezovko. Najbrž je tudi ta čedni „mladenič“ naznanil onemu, ki je zadnjič pri Veseliču pod okni poslušal, da sem dolžil klerikalne poslance podkupljivosti. Tega izraza nisem rabil in ako bi ga tudi bil, bi ga tudi pošteno utemeljil. Da sta mi navzoča zvezarska „mladeniča“ preprečila besedo, je smešna trditev; saj vesta sama, da so se jima smejali vsi zborovalci zaradi njune „modrosti“. No, ako pa boste prihodnjič prišli na naprednjake „kakor junaki, oboroženi s puško krščanske vere in z mečem slovenskega jezika“ — in vas bode moral braniti „liberalni naprednjak“, kakor sem to storil jaz, da vas niso možje, katere je razdražilo vaše vedenje, prav pošteno našeškali — si pač ne boste pridobili nobene slave in še manj „zaslug“. Zakaj ljudje, ki so „zvesti delavci na krščansko-narodnem polju“, ne morejo in nočejo biti poštene in resnicoljubni? Marsikaj bi bilo za nas drugače in bolje.

I. L.

— **Katoliško denuncijanstvo.** „Slovenec“ od 3. t. m. piše v svojem poročilu iz državnega zbora (Beckov pouk Rusinom). „Obenem pa priporočam tudi Starorusinom odkrito politiko, ki more prepričati tudi nasprotnike, da njih politika ni centrifugalna (sredobežna) ampak centripelna (sredotočna).“ Temu čisto nepotrebemu „pouku“ ministerskega predsednika na adresu maloštevilne in brezpomembne skupinice „Starorusov“ dodaje katoliški poročevalec v oklepajih to le ovadbo: „S tem je baron Beck hotel bržčas grajati Starorus, v katerih imenu se je dr. Hlibovicki pridružil dr. Kramáfu in Hribarju na potu v Peterburg“. O shodu v Peterburgu smo lahko različnega mnenja, vsak vidi stvar od svoje strani. Dve stvari ste pa nad vsak dvom vzvišeni: 1. da pot Kramáfa, Hlibovickega in Hribarja ni političnega značaja, ker so se v Peterburgu vršila še le posvetovanja o pogojih, pod katerimi naj bi se sklical slovanski shod — in so, kakor znano, vsi govorniki povdarjali, da tudi slovanski shod sam, ako se ga skliče, ne sme imeti političnega značaja, 2. da so že ta posvetovanja obrodila en dober sad: zblizanje Rusov in Poljakov, kar bode za nadaljni kulturni in gospodarski razvoj Slovanstva nedocenljive vrednosti. Ako se dva največja slovanska naroda sporazumeta, bo to dobro uplivalo tudi na razcepljeni slovanski jug. Tega se pa katoliški klerikalci boje, ker nad razcepljenimi plemeni se lažje vlada, nego nad samozavestno, mogočno celoto. O resnici teh trditev jasno pričča cela vrsta dogodkov v zadnjem poldrugem letu: katoliška nestrpnost v Dalmaciji, kjer so klerikalci zanesli razkol med katoličani in pravoslavni tudi na združeno torej na čisto gospodarsko polje, kakor pri nas na Slovenskem med naprednim in klerikalnim prebivalstvom; sklep katoliškega shoda v Velehradu na Moravskem ustanoviti katoliški apostolat za Balkan z namenom zanetiti versko mržnjo in verske boje med pravoslavnim in mohame-

daškim prebivalstvom na korist katolištva; denunciacije katoliškega škofa Stadlerja v Sarajevu, kateri je bosansko in hercegovsko srbsko prebivalstvo, ki je v obeh deželah v ogromni večini pred cesarjem in vlado dolžil veleizdajstva z namenom priboriti posebnih privilegijev in pokroviteljstva od strani žandarmerije in policije za svojo katoliško propagando v okupovanih deželah; gorečnost, s katero so klerikalni listi na Slovenskem te denunciacije škofa Stadlerja širili in razpihovali mržnjo proti Srbom med Slovenci; končno „Slovenčeva“ denunciacija delegatov avstrijskih Slovanov, ki so bili poslani v Peterburg na posvetovanje, kedaj, kje in pod kakimi pogoji naj se skliče slovanski shod. To so glavni članki nepretfgane verige katoliških denuncijacij, klerikalnega rovanja in ščuvanja proti slovanski kulturni in gospodarski vzajemnosti. Opozarjamo svoje čitatelje na to, da se bodo naučili paznejše zasledovati in presojsati „domoljubno“ in „narodno“ stvar klerikalnega delovanja. Kdor ima odprte oči, vidi jasno, da zasleduje klerikalizem svoje posebne, slovenskemu in vsem slovanskim narodom naravnost nasprotne interese in da se v tej tuji službi poslužuje najostudnejšega orožja: hujskanja, zdražbarstva in še posebno denuncijantstva!

— **„Slovenski Gospodar“ in gostovanje ljubljanskih igralcev v mariborskem „Narodnem domu“.** Minoli teden se je končalo gostovanje ljubljanskih gledaliških igralcev v Mariboru. Reči moramo, da je za procvit mariborskega slovenstva tako gostovanje velikega pomena. O tem govoriti na dolgo in široko, je — odveč. Tudi nikomur ni bilo žal, če je kaj pripomogel k večjemu uspehu teh predstav! Pač! Jeden je bil, ki se se ni mogel otresti grde navade, samoljubja. To je bil „Slovenski Gospodar“. Ker je pel jeden pevec pri opereti kuplet, v katerem je bil govor tudi o nekem mladem kaplanu, pa se je čutil „Slov. Gosp.“ precej poklicanega zavriniti tako grozanski napad na nedolžnost, čistost itd., same čednosti duhovniškega stanu. Obljubil je celo maščevanje prav po pristno katoliški šegi, tem presnetim ljubljanskim „kulturonoscem“. Naše mnenje pa je v kratkem, da so ti potujoči sinovi muz dokaj večji kulturonosci, kakor pa tisti klerikalni zagrizenci, ki drugega ne delajo, kot iščejo prepir, delajo zdražbe in trosijo mržnjo in sovrašтво med ljudmi. Tudi drugi stanovni so dobili satirične brce, zlasti učiteljski stan v Cankarjevem „Pohujanju v dolini Šentflorjanski“ in vendar se noben učitelj ni škandaliziral nad tem! Saj se tudi noben količkaj kulturni človek ne more spodtikati nad takimi „napadi“. Bilo bi žalostno in prežalostno, da bi niti satiriku ne bila več dovoljena beseda. Tako daleč pa tudi pri nas še nismo.

— **Nemški „Schulverein“** je dovolil po poročilih nemških listov izredno visoko podporo za nameravano nemško šolo pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dovolil je tudi podporo za zidanje nove šole na Sladki gori pri Umureku in za nemško šolo v Šiški pri Ljubljani.

— **Zbodel je z nožem posestnikov sin Miha Kapun v Prosenjakovi gostilni v Slov. Bistrici hlapca Fridriha, s katerim se je sprl, v desno bedro. Kapuna so djali pod ključ. Presedel je še le pred kratkim petmesečno ječo v Mariboru, ker je z nožem hudo obdelal svojega brata.**

— **Iz Gradeca.** Povodom cesarjevega jubileja je priredil c. kr. namestnik štajerski v svojem vrtu Gradčanom tridnevno v eselico, ki se je pričela

2. junija in zaključila 4. junija. Značaj te slavnosti, kakor sploh vseh sličnih, naj bi bil strogo mednarodni. Tako je bilo v načrtu in zato niso razobesili sicer pri vsaki graški veselici običajnih pruskih zastav, da bi tako omogočili pristop i ljudem druge narodnosti. Veselica, ki je privabila tisoče gostov, se je pričela. Prikorakala so tudi korporativno pevska društva in turnarji. Toda glej! Takoj so zopet odkorakali — ljudje pa zjali — kaj neki se je zgodilo? Zagonetka je bila kmalu rešena, ko so pevci komiteju naznanili, da jim ni mogoče sodelovati, ker prirediteljev nima nemškega značaja. Nobene frankfurtarice — to je vendar višek brezobzirnosti! Kako naj se producira vsenemški Mihel, če mu ne dela sence pruska bandera! Temu žalečemu nedostatku se je kmalu odpomoglo. Drugi dan so že vihrale okrog slavnostnega prostora in v oddelku, ki je bil namenjen otrokom, nemške zastave — in društva so se vrnila. Ta sprememba, seveda, ni motila Slovencev. Videti je bilo marsikaterega, ki se niti ne udeleži slovenskih prireditev graških. Sedaj ta gospoda marljivo skrbi za to, da se tudi dinastičnim slavnostim nadeva pruski značaj — in odlični patrijotje in visoki dostojanstveniki v slavnostnem odboru se temu diktatu pokore. Jemljemo na znanje!

— **Južnostajersko hmeljarsko društvo v Žalcu, dne 6. junija 1908, II. Poročilo.** Dolgo trajajoča, izvanredna vročina ne upliva ugodno na daljno, normalno razvijanje hmeljske rastline; sedanja suša nam more prikrajšati zlasti množino srednje-ranega hmelja. Rastlina je zdrava — izdaten dež čez vse potreben.

Društveno vodstvo.

— **Iz Hrastnika.** Nadutost mesarja v baraki kemične tovarne že presega vse meje. On misli, da sme zasramovati priprosto delavsko ljudstvo ter mu usiljevati ostanke in kosti. Ker mora revež in trpin ravno toliko plačati kot bogataš, zakaj bi ne imel pravice tudi kaj boljšega uživati? Pa tudi takozvani boljši krogi dobe večkrat kaj, kar bi jim, ako bi vedeli, gotovo ne šlo v slast. Dobivamo pritožbe, da se gode naravnost neverjetni pregreški proti zdravstvenim in živinozdravniškimi predpisom. Gospodu ravnatelju svetujemo toraj, naj se za stvar malo bolj zanima ter naj mesarju zaukaže vestno svojo službo opravljati, ali ga naj pa nadomesti z bolj vestnim in tudi z bolj vpludnim človekom.

— **Pri c. kr. poštnohramnišnem uradu na Dunaju** je imenovan g. Al. Potočnik c. kr. kontrolorjem. Našemu rojaku doma iz Šalovec pri Središču prirsčne častitke.

— **Iz Št. Jurja ob Juž. žel.** Pri tukajšnjih pobožnih cerkvenih pevcih se vedno dogodi kaj novega. V petek, dne 29. maja so se fantje zbrali k pevski vaji, a ker je bila ta odpove-

dana, so šli malo povasovat. Nekaj mlajših fantov je šlo naprej, ostali vodje šentjurskega Katoliškega izobraževalnega (?) društva pa za njimi. Zadnji so menda iz ljubosumnosti napadli s kamenjem svoje spredaj idočee tovariše in sopevce. Enemu pevcu je priletel kamen naravnost v glavo ter mu napravil težko rano, 3 cm dolgo in 1 cm globoko. Drugemu so obleko do-cela raztrgali.

Najbolj značilno je pa to, da so vsi ti cerkveni pevci obiskovali že večkrat krščansko socialne kurze. Zopet dokaz več, da so navadno obiskovalci krščansko socialnih kurzov najspretnější pretepači in ponočnjaki. Saj pa imajo v teh kurzi tudi izborne profesorje! Gotovo je vsem znano, kako so proslavljali znanega tukajšnjega kurzovca izza prejšnjih časov, kako naroden in dober človek da je. In kaj se je sedaj odkrilo? Znano je, koliko svojih in očetovskih denarjev je zapravil, katere bi sedaj bolj potreboval pri vojaki. Dragi stariši! svarimo vse, ne dajajte v klerikalna društva in kurze svojih sinov in hčera pohujševati, ako vam še tli iskrica ljubezni do svojih otrok. Gospodom vodjem našega „izobraževalnega“ društva pa svetujem, da naj najprej tukaj svoje nosove vtaknejo in potem šele naj pozvedujejo, kaj delajo šentjurski mladeniči. Do tega časa pa zdravi! —nski.

— **Jubilejna mlekarja v Št. Jurju** ob Južni železnici izvrstno napreduje. Vsako jutro odpošljejo čez 300 litrov mleka in nabrala si je že za kratek čas svojega obstanka lep rezervni zaklad. To je delo naprednjakov. O klerikalni pa ni veliko slišati.

— **Slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“** izleti v nedeljo dne 14. t. m. v prijazno Gomilsko in se vdeleži veselice tamošnjega bralnega društva.

Listnica uredništva.

Ormož: Prirsčna hvala. Na ostalo odgovorim te dni.

Sprejme se mlad 46 8-

sedlarski pomočnik

v trajno delo.

J. Kralj, sedlar
Železniki, Gorenjsko.

Išče se za gostilno na deželi

natakarica

na račun. — Prednost imajo poštene ženske v srednje dobi, katere so kot natakarice na deželi. Ponudbe pod „natakarica 400“ na upravništvo „Domovine“. 335 2-2

Razpis stavbe Sokolskega doma v Gaberju pri Celju.

Društvo Sokolski dom razpisuje natečaj za enonadstropno stavbo s sokolsko telovadnico. Vsa dela so proračunjena približno sledeče:

1. Zidarska dela K 24.000—
2. Tesarska dela „ 10.000—
3. Mizarska, ključavničarska, pleskarska in steklarska dela „ 6.400—
4. Kleparska dela „ 760—
5. Slikarska dela „ 300—

Stavba se odda enemu podjetniku ali pa posamezna dela posameznim podjetnikom. Odločitev si pridrži odbor.

Stavba se mora dovršiti najkasneje do 15. oktobra t. l.

Vsak ponudnik mora položiti 5 % varščine. Ponudbe je staviti najdalje do 15. junija t. l.

Načrti in proračun so do konca zglasilnega roka na vpogled pri br. Jože Smertniku v Celjski posojilnici.

Loterijske številke.
Trst, 6. junija 1908: 36, 56, 84, 79, 11.
Linc, " " " 73, 83, 80, 6, 53.

Kupujte narodni kolek!

Stenografa

veščega slovenske in nemške stenografije, vajenega v pisanju na stroj in izurjenega v pisarniških poslih sprejme **dr. Josip Karlovšek**, odvetnik v Celju. 340 3-1

3 dobro izurjene

mizarske pomočnike

za stavbinska dela sprejemem takoj v trajno delo. Prosto stanovanje in hrana, plača na teden od 8 do 14 K.

Matej Gogala, mizarstvo na Bledu, Gorenjsko.

Kleparski pomočniki

se sprejmejo takoj v trajno delo pri **Fr. Žužeku**, kleparju na Bledu, (Gorenjsko). 343 2-1

Veliki trgovinski prostori

s trg. opravo oddajo se takoj **v najem**. Trgovina, ki je že čez 4 leta dobro uspevala, morala se je vsled smrti najemnika opustiti. Proda se tudi še nerabljen, na razstavi kupljen „klavir“.

Za letoviščarje je oddati **meblovana soba** za dve osebi.

Posojilnica v Vitanju.

337 3-2

Oddaja stavbe

enonadstropnega prizidka k sedanjemu šolskemu poslopiju v Zibiki.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila v četrtek, dne 25. junija 1908 ob 2. uri popoldne v šolskem poslopiju v Zibiki.

Stavba se bo oddala le enemu glavnemu podjetniku. Izklicana cena znaša 12.600 K.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbenih načrtov, stroškovnika, stavbenega dovoljenja in stavbenih pogojev je na vpogled razpoložen v šolski pisarni v Zibiki in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 1260 K.

Krajni šolski svet v Zibiki, okraj Šmarje
dne 4. junija 1908.

Načelnik: **Martin Kočevar.**

341 3-1

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1.20, po pošti K 1.30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

Zahvala.

Za mnogostransko izraženo sožalje ob smrti naše nepozabljive hčerke, oziroma sestre

Micike Štiglic

ter za mnogoštevilno udeležbo ob nje zadnjem spremstvu — usojamo se tem potom vsem blagim prijateljem in znancem izreči najsrčnejšo zahvalo. Osobito se posebej še za mnoge podarjene krasne vence, prečastiti duhovščini z Rečice, samostanu Nazarja in z Mozirja za častno spremstvo, ž. g. kaplanu M. Jurharju za tolažljivo propoved, šolskemu vodstvu iz Rečice z šolarji in domači požarni brambi za korporativni nastop in spremstvo ter gg. pevcem za ginljive žalostinke — iskreno zahvaljujemo.

Rečica, dne 4. junija 1908.

344 1

Rodbina Franc Štiglic.

Slovinci! Kupujte vžgalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Steckenpferd

lilijno mlečno milo

Najmilejše kožno milo.

Zvezna tiskarna

Schillerjeva ulica
Celje: Stajerska.

Izvršuje v svojo stroko spajajoča dela okusno in po kuharenjskih cenah.

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem prezkusovališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke **VINCENC KVEDER** žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-59